

DELAVSKA POLITIKA

Izhaja dvakrat tedensko, in sicer vsako sredo in vsako soboto.
Uredništvo in uprava: Maribor, Ruška cesta 5, poštni predal 22, telefon 2326.
Podružnice: Ljubljana, Delavska zbornica — Celje, Delavska zbornica —
Trbovlje, Delavski dom — Jesenice, Delavski dom. — Rokopisi se ne vračajo.
Ne frankirana pisma se vobče ne sprejemajo. — Reklamacije se ne frankirajo.

Malih oglasov, ki služijo v posredovanje in socialne namene delavstva ter
nameščencev, stane vsaka beseda 50 para. — Malih oglasov trgovskega zna-
čaja stane beseda Din 1.— V oglasnem delu stane petitna enostolpna vrsta
Din 1.50. — Pri večjem številu objav popust. — Naročnina za Jugoslavijo znaša
mesečno Din 10.—, za inozemstvo mesečno Din 15.—, Čekovni račun št. 14.335.

Štev. 16

Sobota, 24. februarja 1934

Leto IX

Internacionala delavcem vseh dežel!

Delavstvo vsega sveta stoji pod
vtisom veličastnega in tragičnega ju-
naškega boja avstrijskega delav-
stva.

Avstrijsko delavstvo ni šlo lah-
komiselno v boj. Zagvozdena med
Mussolinijevo Italijo in Hitlerjevo
Nemčijo je postala Avstrija pozorišče
fašističnih napadov vseh vrst. Leto
dne je avstrijska socialna demokrati-
čna zveza združena s svobodnimi
strokovnimi organizacijami prenašala
najnevarnejše provokacije Dollfus-
sove vlade.

**v svesti si dalekosežnosti od-
ločitve, ki je morala pasti in
vsega, kar je s tem v zvezi.**

Sprejela je na sebe breme najtež-
jih žrtev v upanju, da se ji bo kljub
fašistični poplavi posrečilo rešiti zna-
ten del demokratične ustave in težko
priborjenih delavskih pravic. Toda
kakor je bila odločena, da se ne bo
dala izzivati, tako odločena je tudi
bila, da se ne bo dala ustrahovati.
Ko je postalo jasno, da je Dollfussov
režim končno veljavno osvojil stare
načrte fašističnega heimvera o od-
pravi ustavne države in vzpostavitve
klerikalnega fašističnega režima v
Avstriji ter je Dollfuss smatral, da je
mednarodni položaj za takojšnjo iz-
vedbo teh načrtov pripraven, je av-
strijsko delavstvo v zavesti, da samo

**ce si z naročnino v za-
ostanku, jo poravnaj
tako! Pomisli, da se
morajo delavski listi
vzdrževati izključno z
lastnimi sredstvi. ---**

revolucionarni boj nudi izglede na
rešitev, se poslužilo zadnjega sred-
stva s tem, da je stopilo v generalno
stavko in zgrabilo za orožje. Pri tem
ni podcenjevalo oborožene državne
moči in hord heimverovskih bandi-
tov, vendar pa je bilo odločeno za
svojo stvar rajši umreti, kakor pa, da
bi se brez odpora podvrglo fašistič-
nemu barbarstvu.

»Dunajska komuna« je bil oficije-
len naziv občinske uprave avstrij-
skega glavnega mesta v prejšnjih ča-
sih. To staro ime je dobilo nov veli-
časten blek. Kajti rdeči Dunaj leta
1934 se more ponosno vzporediti s
slavopolno prisposodbo proletarskega
bojnega duha pariške komune leta
1871.

**Kakor je duh pariške komune
skozi desetletja spremljal me-
narodni proletarijat na njegovi
poti navzgor, tako bo tudi rde-
či Dunaj postal ognjeno žarišče
bodočih bojov in obenem sva-
rilo mednarodnemu fašizmu.**

Dnevi bojov v Avstriji svedočijo
pred celim svetom: demokracija ne
more pasti nekaznovano, proletarijat
se ne pusti potlačiti brez boja.

Usoda veličastnih stanovanjskih
zgradb dunajske občine je postala
simbol. Socialna demokracija jih je
pozidala, fašizem jih je s kanoni po-
rusil in spremenil v razvaline.

**Ce bodo v bodočnosti množice
delovnega ljudstva vprašale,
kako hoče socializem zgraditi
svet, potem bomo mogli s po-
nosom pokazati na delo, ki ga
je v petnajstih letih izvršil na
Dunaju.**

Pozdravljamo junake rdečega Du-

Ožji odbor Socialistične delavske internacionale

naja, pozdravljamo neustrašene bo-
jevnike v vsej Avstriji.

V globokem spoštovanju se kla-
njamo pred možmi in ženami, ki so
žrtvovali svoje življenje za svobodo.
In kakor je nekoč internacionala re-
kla o bojevnikiški pariške komune, ta-
ko bo smela tudi reči o rdečih bo-
jevnikiški v Avstriji: »da bodo ostali
zapisani v srcih mednarodnega de-
lavskega razreda.«

Mi pa, ki moramo dalje delati in
se dalje boriti, mi jim slovesno ob-
ljublamo:

Njihove žrtve ne bodo zaman!

Nove velike politične naloge na-
lađa heroični boj v Avstriji vsemu
delavskemu gibanju. Danes pa, ko
neposredno gledamo v obličje žrtev
teh bojov, je predvsem najnujnejša
častna zadeva socialistov vsega sve-
ta in vseh svobodnih in poštenih lju-
dij sploh, da pomagajo vdovam in si-
rotam hrabrih bojevnikov v Avstriji.

**Socialisti vseh dežel bodo
zvesti svojemu prepričanju protesti-
rali proti zverinski smrtni kazni.**

Iz trupel padlih bodo vstali ma-
ščevalci od jutri, iz kadečih se raz-
valin Dunaja bo vstal nov rdeči Du-
naj!

Naj živi Dunajska komuna!

**Naj živi svetovni boj proti fa-
šizmu!**

**Naj živi avstrijska socialna demo-
kracija in mednarodni socializem!**

Razlika med borbo za pravice in borbo za privilegije

Ali imate še kaj morale?

V obeh primerih je klerikalizem
na strani privilegijev.

Ne zamerimo mu, to je njegova

dogma. Nikar pa naj obeh primerov
ne istoveti, ker sta borba za privile-
gije in borba za pravice dve stvari.

Žene — junakinje

»Právo Lidu« iz Dunaja:

»Posebno poglavje bodo zavzele
v zgodovini boja avstrijskih delavcev
za ustavne in demokratične pravice
delavske žene, ki so pokazale nena-
vadno junaštvo. Na več krajih so ak-
tivno posegle v boje. Prinašale so
svojim možem, bratom in prijateljem
jedila in tudi municijo ter jih bodrile

h korajži in vztrajnosti. Mnogo žensk
so tudi aretirali skupaj z delavci.

Ne, pokret, čigar pristaši so
zmožni takih del, ne bo zgínil, četud-
bi bi se ga posrečilo začasno s si-
rovo silo potlačiti. Naj se povzročite-
lji krvavih dni tresejo pred posledicami
svojih groznih dejanj.«

Delavcem in socialistom Jugoslavije!

Delavski razred v Avstriji se he-
rojsko upira naklepom fašistične re-
akcije. V tem boju je padlo mnogo
žrtev, za katere se moramo zavzeti.

Delavski razred in socialisti Ju-
goslavije stojijo z globokimi simpati-
jami na strani avstrijskih delavcev in
socialistov. Da bi dali temu vidnega
izraza je treba, da se zavzamemo za
žrtve tega težkega boja in da poma-
gamo tistim, ki se obračajo na nas.
Zato pozivamo delavce in socialiste
Jugoslavije, da hitro zbirajo denarne
prispevke za avstrijske sodruge, ki
se nahajajo pri nas.

Delavci, socialisti, pokažite, da

se popolnoma zavedate svoje dolž-
nosti.

**Centr. akcijski odbor za po-
moč avstrijskim emigrantom:**

Dr. Živko Topalović, tajnik central-
nega sekretarijata Delavskih zbornic,
Beograd; dr. Dragiša Gjurjić, univer-
zitetni profesor, Beograd; Bogdan
Krekić, tajnik Zedinjene delavske
strokovne zveze Jugoslavije, Beograd;
Luka Pavičević, tajnik Delavske zbor-
nice Beograd; Milorad Belić, Beograd;
Dušan Stojiljković, Beograd; Milica
Topalović, Beograd; Bogoslav Ilić,
Beograd, Bogoljub Čurić, Split; Jovo
Jakšić, Sarajevo; Bogoslav K. Jošt,
Zagreb; Vladimir Pfeifer, Zagreb; Jo-
sip Petejan, Maribor; Viktor Eržen,
Maribor; Alojz Sedej, Ljubljana; Ja-
kob Klenovšek, Trbovlje; Johan Ba-
her, Bačko Novo Selo; Arpad Vortec,
Novi Sad; Mirko Petrinec, Osijek.

Dunaj žaluje

Hinavska in resnična žalost.

Dne 20. t. m. je Avstrija prokla-
mirala kot dan žalosti za padlimi žrt-
vami. Režim je ta žalni dan okupiral
zase, za žrtve, ki so padle na njegovi
strani ter to žalost demonstiral s
petminutno ustavitvijo vsega obrata
in prometa. Na Dunaju so ta dan po-
kopali 49 rakev ob velikih manifesta-
cijah. Režim je zahteval, da se mo-
rajo izvesti črne zastave. Pogreb je
vodil dunajski kardinal.

Da, prav! Žrtve avstrijske me-
ščanske voine niso bile krivci dogod-
kov. Samo žrtve so bile, ki so na
ukaz branile to, kar jim je zapovedal
režim. Zaslužijo torej vso pijeteto —
te žrtve.

Vse drugače so pa pokopavali
avstrijske delavce, ki so se borili za
neodvisnost in demokracijo republi-
ke. Niti svojcev niso obveščali o po-
grebih. Bili so uporniki, zarotniki,
ker so se borili za ustavo in zakone
avstrijske republike.

Ne bomo rekrimirali te zadeve
dalje. Delavci, ljudje, ki spoštujete
zakone in imate nekaj morale, sodite
sami!

Kako priznava avstrij- ski režim socialnopo- litično delo

Za zasluge koncentracijsko taborišče

Člani dunajske občinske uprave
se nahajajo še vedno v policijskih
zaporih. Tako župan Seitz, bivši fi-
nančni referent Breitner in zadnji fi-
nančni referent Danneberg. Nahaja-
jo se še v preiskavi. Če se izkaže,
da so se udeleževali borbe za ustavo
in zakone, bodo kot »uporniki« izro-
čeni sodišču, če pa ne, pa jih odda
režim v koncentracijsko taborišče.
Tako se maščuje avstrijska reakcija
nad upravo, ki je ogromno storila v
omiljenje stanovanjske in socialne
bede dunajskega prebivalstva.

Obenem baje namerava vlada, o
čemer pa še ni edina, obtožiti vse
funkcionarje delavskega gibanja.

Tudi češki narodni socialisti v Pragi

so se v parlamentu minulo soboto pridru-
žili socialnim demokratom, ko so protesti-
rali proti krutostim klerikalnega Dollfusso-
vega režima napram delavstvu. Poslankinja
Zeminova je imenom kluba Českoslovaških
narodnih socialistov v svojem govoru po-
vdarila, da je v Avstriji tekla tudi kri žen
in otrok. Moramo se pokloniti spominu
onih, ki so izkpravili za princip demo-
kracije na ulicah. Če se okrog nas skle-
pa železni krog sovraštva in nevarnosti,
moramo stati zvesto eden k drugemu ter
spoštovati republiko in pravice celega na-
roda. V bližnji bodočnosti se mora izpol-
niti zahtevek petdnevnega delovnega tedna
in čimprejše priznanje Sovjetske Rusije.

Socialdemokratski poslanec s. Pík iz
Plzna pa je izjavil, da se umika delavstvo
v Avstriji samo veliki premoči topov, ka-
tere je uporabljala avstrijska reakcija tudi
iz onih vrst, ki so z mirovno pogodbo Av-
striji prepovedane. Izjava poslanca Pika je
vzbudila v parlamentu splošno razburjenje
in pozornost.

Govorili so še v enakem smislu tudi
drugi politiki, ki so za demokracijo ter se
je živahno razpravljalo med češkimi politi-
ki o avstrijskih grozodejstvih katoliškega
režima tudi izven parlamenta. Po vseh več-
jih mestih so bili prirejeni celo veliki pro-
testni shodi, na katere je prišlo povsod to-
liko ljudstva, da so bile največje dvorane
premajhne. Govorili so tudi zastopniki dru-
gih strank, zlasti tudi narodnih socialistov.

In naši »narodni«? Citajte njihov or-
gan, poslušajte, kaj in kako govorijo. Ljud-
je, ki so se nedavno zapisali, da v Ju-
goslaviji ne more biti prostora za demokra-
cijo (tisto poročilo je ponatisnila tudi »Slo-
venija« v zadnji številki), pa si puščajo
pošiljati iz Prage od narodnih socialistov
brzojave k svojim — »zmagam«.

Po zdravem človeškem razumu,
tako mislimo mi, ki pravimo, da je
človek enakovreden človeku, ima
vsakdo, ki se mu godi krivica, prav,
če se bori za pravico. Prav imajo de-
lavske organizacije, če pravijo, da
sta izvršila rop nad

delavstvom, ko sta si osvojila skup-
no delavsko imetje proti njiju temelj-
nemu principu »privatne lastnine«
ter uničila organizacije. Te in tudi
politične borbe klerikalizem ni odo-
braval nikdar, pač pa je odobral
in podpiral fevdalno-kapitalistične
borbe proti delavcem in kmetom
povsod, tako tudi na Španskem in v
Mehiki. Če se je na Španskem ali v
Mehiki prelivala kri, žal, se je pre-
livala zato, ker je narod zahteval od-
pravo predprav. V Nemčiji in Av-
striji na primer, pa je tekla kri, ker
sta režima hotela odvzeti in odvzela
delavstvu malenkostne socialne in
politične pravice, zato, da zavarujeta
predpravice meščansko-kapitalistič-
nega družabnega sistema.

Interesi v teh borbah so diame-
tralno nasprotni. V Španiji in v Me-
hiki je vodil borbo proti reakciji na-
prednejši element, v Nemčiji in Av-
striji pa reakcija. V obeh primerih
so razlogi sicer zmiselno isti. V enem
se je vršila borba proti reakciji, v
enem pa borba za obnovitev starih
»stanovskih« privilegijev.

Pisanje „Slovenca“ ali morala v politiki

»Slovenec« se jezi, ker smo priporočali svojim bralcem, naj shranijo »Slovenca« od zadnjih dni, da ne pozabijo, kako je pisal o avstrijskih dogodkih prvi dan in kako naslednje dni. Očita nam nemoralo in trdi, da je bolj kakor katerikoli drugi list v državi branil stališče ustave in demokracije, za katero se je avstrijsko delavstvo tako junaško borilo. Svečano obljublja, da z »Delavsko politiko« v bodoče ne bo več polemiziral.

»Delavska politika« se pa noče odpovedati pravici, da ne bi razkrinkovala »moralne višine« »Slovenčevega« pisanja in njegove »odločne borbe« za avstrijsko ustavo in demokracijo. Za danes naj navedemo samo nekaj primerov iz zadnjih dveh mesecev.

Na katoliškem shodu, ki se je vršil lansko jesen na Dunaju, je Dollfuss napovedal, da bo že v bližnjih mesecih preuredil državo po načelih, kakor jih je očrtal papež v okrožnici »Quadragesimo anno«. Ta načela sicer niso prav nič demokratična, vendar je »Slovenec« kar goril za to preureditev. Dne 14. decembra 1933 je pisal:

»Zato je politično nemoralno, ako se tudi pri nas nekateri listi ne morejo razpisati o »klerikalnem terorju« v Avstriji.«

V isti številki piše njegov »posebni« poročevalec z Dunaja med drugim:

»Eno je gotovo: Avstrijski škofi niso nikakor nasprotni Dollfusovi vladi. Poleg tega je znano, da je papež Pij XI. v svojem razgovoru na avstrijske romarje tako tople besede rabil glede Dollfusove vlade, da bi bil že s tem podal smernice avstrijskim škofom nasproti Dollfusovemu režimu, ako bi jih bili ti še posebej potrebovali.«

Dne 22. decembra 1933 je »Slovenec« pisal:

»Dr. Dollfuss hoče na vsak način ostati popolnoma neodvisen gospodar in se noče vezati (namreč s Heimwehrom), ker hoče voditi lastno politiko... Nikakor noče dati socialistom povoda, da bi reagirali s silo proti kakemu drakonskemu ukrepu.«

V isti številki je tudi tolažil svoje bralce, da se ni treba bati Heimwehra in Starhemberga:

»Nikakor ne obstoji nevarnost, da bi Heimwehr na svojo roko izvedel kak fašistični puč, ker večino njegovega orožja hrani Dollfuss v državnih zalogah. Heimwehr sam se tudi ne čuti dovolj močnega.«

Še 16. januarja letos je popisoval, kako »vodi simpatični zvezni kanceler dr. Dollfuss naporen boj za neodvisnost svoje domovine«, da je kot krščanski državnik prepošten, da bi bil pred enim letom s pomočjo nasilja pogljal vse svoje nasprotnike v ječe in koncentracijske tabore ter se s surovo silo uveljavil kot se je zgodilo drugod. Dalje piše:

»da je mrznja proti krščanskim socialcem tako slepa, da bi nekateri rajši pogoltnili »Dollfusove klerikalce« tudi za ceno anarhije in državne propasti. Tragika je v tem, da je dr. Dollfuss kot krščanski državnik ostal zvest krščanskim načelom vladanja, mesto da bi bil, kot so storili drugod, pohodil in pomandral načela in se obdržal na vladi, če bi mu šlo za to — s peščico žandarjev in z izjemnimi zakoni.«

Prav za njegov način pisanja ve-

lja, kar je pisal o morali v politiki dne 16. decembra:

»Kar je še pred kratkim bilo vredno prokletstva, je po spreobrnitvi postalo zaslužno delo. Ljudje na zadnje spregledajo, da se najbolj svete in idealne stvari rabijo le za pokrivalo najgrše korupcije in dobičkanosne spekulacije.«

Teža se ne sme pozabiti, ko se je »Slovenec« te dni tako »odločno boril« za ustavnost in demokracijo.

Umolknili so...!

Izid volitev zaupnikov v II. skupino

V nedeljo, dne 18. t. m. so se vršile volitve zaupnikov v II. skupino rudarske zadruga povečini v vseh rudnikih Dravske banovine. Zmagala je na celi črti lista Zveze rudarjev Jugoslavije. Udeležba pri teh volitvah je bila naravnost rekordna. Saj je ponekod znašala celo nad 90 odst., pod 70 odst. pa nikjer. Za te volitve se je vršila ogromna bitka med marksistično usmerjenim delavstvom in »nacionalisti«. Boj na zunaj ni bil tako viden, kakor je bil hud na znotraj. Tu se je vršila agitacija »nacionalistov« z vso brezobzirnostjo, s pomočjo raznih doktorjev, paznikov, nadpaznikov in višjih nadzornikov, ne strašec se najbolj podlih laži in obrekovanj napram marksistom.

Vse zastoj! Rudarji so v nedeljo v ogromni večini odklonili fašistično hlapčevanje kapitalizmu in volili marksistično, kakor to njih zavest in ponos zahtevata.

Zato se je zgodilo, da so v tistih Trbovljah, kjer so po predvidenem načinu pri volitvah v Delavsko zbornico dobili nacionalisti 1444 glasov, sedaj padli na 627 glasov,

marksisti so pa skočili od borih 509 glasov, kar na 1409 glasov.

Pri tej ugotovitvi si dovoljujemo vljudno vprašati nacionalne delegate v Delavski zbornici, s kakšnim moralnim pravom bodo še v naprej zastopali Trboveljske mandate. Sedanji izid volitev jim to pravo odreka.

V Zagorju, kjer je obrat Kisovec skoro podlegel neznosnemu terorju od strani obratnega vodstva, je dobila lista Z. R. J. 329 in nacionalisti pa 151 glas. Najbolj se je tu odrezal obrat Kotredež, ki je dal nacionalistom samo 4 glasove in zunanji obrat, ki je dal vodi nacionalistov samo 27 glasov.

V Hrastniku je dobila lista Z. R. J. 325, nacionalna pa 127.

V Rajhenburgu je dobila lista Z. R. J. 96, nacionalna pa 28 glasov in to kljub silnemu trudu dr. Benedičiča, da bi zmagali nacionalci.

V Zabukovci, v stari trdnjavi socializma, je dobila lista Z. R. J. 97% vseh oddanih glasov.

Na Lešah, kamor so napravili nacionalisti dne 4. febr. pohod svojih bojnih vitezov, je zmagala na celi črti lista Z. R. J.

Iz ostalih rudnikov točasno še ni poročil. Ponekod se bodo vršile volitve še-le v nedeljo. Vendar je pa tudi pri teh pričakovati, da bo lista Z. R. J. odnesla popolno zmagao.

Ze iz tega poročila je pa jasno razvidno, komu je rudarsko delavstvo izreklo svoje zaupanje.

Naj živi razredna zavednost rudarjev.

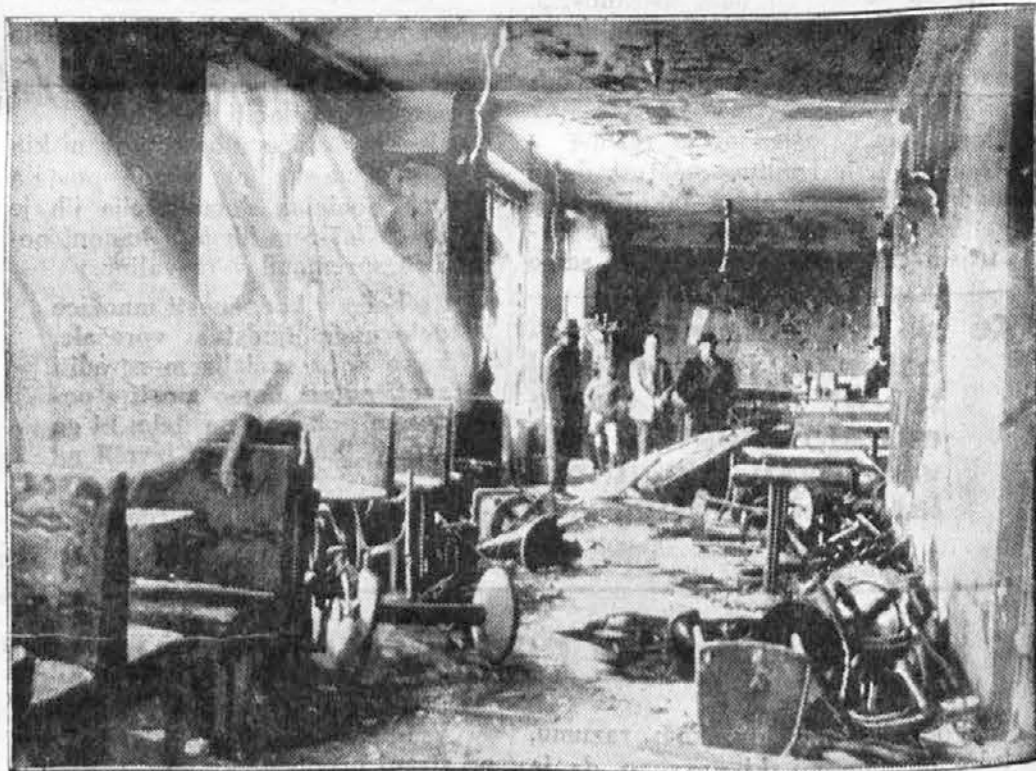
Tudi v fašistični stanovski državi narašča nezaposlenost

Italijanski fašizem je rešil kapitaliste

Mussolini pravi, da je Italija »stanovska« država, ki jo tudi »stanovsko« vladajo. Kljub temu nezaposlenost stalno narašča.

Nezaposlenih je bilo:

Leta 1930	425.439
1931	734.454
1932	1.006.442
1933	1.040.000

Pogled v notranjost kavarne »Goethe-Hof« na Dunaju po zavzetju po vladnih četah

Tone Maček:

Slučaj Kumberger

Hudimanska reč! To znese skupaj že štiriindvajset goldinarjev. Ne bo dosti muzike. Ostane mi komaj še približno sedem goldinarjev. In mesec je dolg. Tudi če grem domov, se ne bom mogel preveč postavljati.

Prvotno je mislil kupiti sestri svileno naglavno ruto, materi pa blaga za jopico. To namero je moral sedaj spremeniti: za sestro je kupil samo čisto navadno prkalasto ruto, materi pa priprost predpasnik iz potiskanega platna. Za Mihca je pa vseeno vzel orglice. Ampak samo za deset krajcarjev.

Janez ga je priganjal,

»Da ne zamudiva vlaka!«

Obedovati nista imela več časa. Šla sta kar brez kosila.

Ko sta v poznem nedeljskem popoldnevu izstopila na domači postaji, je bilo Francetu kakor da se mu je razodel nov pravljichen svet. Globoko je potegnil vase čist domači zrak, ves prepojen opojnih venjav pokošanih senožeti in je spočit in lahkotnih korakov odhitel mimo skromnega postajnega poslopja po stezi navkreber. Janez je šel svojo pot. Mislil je na Meto.

Nista še pretekla dva meseca, odkar je France zapustil domači kraj, vendar se mu je

zdelo, da je temu že zelo dolgo, vse se mu je zdelo tako izpremenjeno. Ko je odhajal, so ponekod še jablane cvetele, senožeti so komaj pričele zeleneti, grmovje je jedva uspelo odpreti svoje popje in pokazati svoje prve nežne, svetlozelene liste. Trsje po sveže okopanih vinogradih je bilo večinoma še golo, žitna polja so bila še kakor temnozeleni baržumaste preproge. Sedaj pa je to živozeleno pomladno pregrinjalo narave s svojimi pestrimi rjavkastimi progami in živobarvnimi rdečimi in belimi točkami cvetočih grmičev, bilo zamenjano s slepilno svetlobo, ki je zlatila vso okolico. Samo temni obrisi gozdov in posameznih dreves so se ostro odražali od zlatorumenne okolice. Po njivah je zorelo žito in se prelivalo v vetru ko čisto zlato, poškopljeno s krvjo makovih cvetov. Še par dni in vsa ta zlata prelest bo padla pod ostrimi srpi. Ječmen je bil že povsod požet, iz njegovega bledega strnišča so probadale nežne klice posejanega korenja. Sveže osipen krompir je črnel po gredah in odpiral svoje belo cvetje, turščica je s svojimi temnozelenimi sabljastimi peresi v vetru šelestela med vrstami fižolovih palic. Črešnje so bile že povsod obrane, le tu in tam so se še kje vrane kavsale za ostanke drobnic. Na jablanah so se zaznavali ko oreh debeli zeleni sadovi. France je pogledal v vrh in štel: pet, sedem, devet, trinajst. Dobra sadna letina bo; pravijo, če na dan svete Marije našteješ na drevesu devet sadov, bo v jeseni drevo polno sadja. Iz gozda je zaslišal otročji

krik. Najbrže obirajo borovnice, si je mislil. Tedaj je zapazil, da teče med njivami deček in ga kliče po imenu. Bil je brat Mihca, ki se mu je ves zasopljen in razgret obesil za roko.

»Sem te že oddaleč spoznal.«

»So mama doma?«

»So. Julka je šla pa k sosedovim v vas.«

»Ste vsi zdravi?«

»Smo. Sivka je povrgla junčka. Mama pravi, da bo moj, če bom priden.«

»Pa si?«

»Ne vem.«

»Ste reber pokosili?«

»Smo. Jaz sem šestnajst košev sena znosil na skedenj. Več ko Julka.«

»No, zato sem ti pa tole prinesel«; in France je vzel iz žepa orglice za deset krajcarjev in jih dal Mihcu, ki so mu oči pri pogledu nanje kar zažarele.

»Pa ne smeš z vso močjo pihati vanje, da jih prehitro ne oglušiš.«

Mihca je bil v malih nebesih. Takoj je zaostal par korakov in polglasno preizkušal svoj zaklad. Ni bilo dolgo in že je znal zakrožiti tisto:

Na planinah solnčice sije...

Mati je sedela pred kočjo v senci oreha in krpala Mihčeve hlače. Že od daleč je Mihca kričal:

»Mama, mama, glejte, kaj imam!« in hitel je krožiti svoje improvizirane melodije.

(Dalje prihodnjic.)

Doma in po svetu

Boj za »Delavski dom« v Ottakringu. Ottakring je delavski del Dunaja, ki ga je Slovencem ponovno opisoval naš nepozabni pisatelj Ivan Cankar. Češki listi so prinesli značilno poročilo o bojih okrog tega delavskega doma, ki ga prinašamo v izveščku: »Ta delavski dom je bil postavljen pred 30. leti pod vodstvom ljubljanske dunajskega delavstva Schmeirja. Premagani je bil pod »krščansko« vlado Dollfussa 13. febr. 1934. Branilo ga je par ducatov delavcev. Ko je dom v noči na torek brezuspešno oblegalo vojaštvo in policija, so nastopile mine za razstreljevanje in artiljerija s topovi. Branitelji delavci so zlezli na strehe sosednih hiš in od tam streljali na svoje napadalce. Podlegli so. Nekaj jih je padlo, nekaterim se je posrečilo odstopiti. Med padlimi je tudi 60. letna žena poslanka sodruge Severa, ki je junaško ostala v domu, češ, da ga ne zapusti, četudi bi padla. Strel v prsa ji je prahrnil žalosten pogled, ki ga nudi danes ta pomosni grad delavstva, v katerem je slavila trumfne tolikokrat tudi češka umetnost. Dollfussovi časopisi poročajo, da je bil prvi, ki je vstopil v premagani dom,

Celo stenografe preganjajo. Klerikalni režim dr. Dollfussa hoče preko noči izbrisati iz zemlje vse, kar spominja na delavsko izobrazbo, njegovo kulturno in socialno delo tekom 15 let po vojni v Avstriji. Kar dela Dollfuss sedaj, najbolj razkrinkuje prave namene avstrijskega klerikalizma in kako je bilo potrebno, da se je delavstvo v zadnji uri uprlo temu srednjeveškemu nasilstvu. Dollfuss ni razpustil samo socialno-demokratske stranke, ampak tudi taka nedolžna društva, kot je »Klub delavskih stenografov« na Dunaju. Stenografija je namreč posebna pisava za hitro pisanje. Očividno se duhovščina v Avstriji boji celo tega, da bi znali delavci hitro pisati. Seveda, potem bi tudi morda hitro mislili in to je najbolj nevarno za temni duh srednjega veka in njegove dediče. Če so zatrlji stenografe, je jasno, da je moralo iti na grmado tudi delavsko društvo za upepeljevanje mrličev »Ogenj«, ki je imel nad 200.000 članov na Dunaju in v Grazu ter drugih mestih. Pri tem razpustu je bolj razumemo upravičenost kajti na ta način bodo duhovniki zopet služili s cerkvenimi pogrebi, ki so jim ušli z upepeljevanjem mrličev.

Čehi zbirajo za žrtve v Avstriji. V vseh čeških večjih mestih in industrijah so se osnovali pod okriljem soc. demokratov odbori, ki zbirajo prispevke za žrtve Dollfussovega režima v Avstriji. Čehi darujejo brez razlike strankarske pripadnosti in vedno širši so krogi organizacij in javnosti, ki prirejajo protestna zborovanja proti krutostim klerikalno-fašističnega režima na Dunaju ter pozivajo svoje člane, da prispevajo za pregnane in zapuščene žene, vdove in sirote — otroke. Med drugimi je objavil oster protest, svoje občudovanje in spoštovanje hrabrim avstrijskim delavcem, ki so proti ogromni premoči požrtvovalno bili boj za demokracijo in svobodo, tudi izvršilni odbor Čehoslovaške legijonarke zveze. Enako je protestirala proti dunajskim krutostim pri »Zvezi narodov« Liga za ljudske pravice v Pragi.

Razorožitev izigrana. Razorožitvene konferenco, ki jo je zasnovalo Društvo narodov, bodo velesile končno le izigrale. Pripravljajo namreč razorožitveno konferenco — velesile razorožitveno konferenco — velesile, Konferenco sklicujejo Francija, Anglija in Italija. Vršila se bo, če se je udeleži Nemčija. Povabljeni bodo tudi Zedinjene države in Rusija. Z ozirom na tekmovalstvo v oboroževanju konferenca ne bo razorožitvena, marveč bo imela le nalogo ustvariti politično ravnotežje po predvojnem konceptu.

SAMO . . . KATHREINER KNEIPPOVO sladno kavo s pravim Franckom: . . . ako želite ostati zdravi!

Celje

Proslava 15 letnice Cankarjeve smrti. Podružnica »Svobode« bo priredila v soboto, dne 24. februarja, v veliki dvorani Narodnega doma v Celju proslavo 15 letnice Cankarjeve smrti. Na sporedu je: 1. »Marseljska«, poje moški zbor »Svobode«. 2. Spominski govor, predava podpredsednik centrale »Svobode«, prof. s. B. Teplý. 3. »Hlapec Jernej in njegova pravica«, dve sliki, izvala dramatični odsek, podružnica Celje. 4. »Cankarju ob 15 letnici smrti«, recitira Z. Oset. 5. »Kralj na Betajnovi«, II. dejanje, igra dramatični odsek podružnice. — Začetek točno ob 20. uri. Vstopnina Din 4 in 2. — Cankarjeva beseda je naša luč v temni, zlasti sedaj, ko živimo na največjem prelomu svetovne zgodovine. Vsi, ki rabite uteh, pridite poslušat preroške besede našega velikega mojstra.

Smučarska sekcija S. K. Olimpa se je udeležila po 3 tekmovalnih skakalnih tekem, ki so se vršile 11. t. m. v Liscach pri Celju. Pokazalo se je, da so naši skakači najboljši od vseh konkurentov pri drugih celjskih društvih. Nedeljske slalom-tekme pri Celjski koči se je sekcija udeležila z 10 tekmovalci. Rezultati niso bili tako povoljni, vendar je lahko klub tako ozirom na število, kakor tudi na znanje svojih smučarjev lahko ponosen.

Ljubljana

Sestanek zaupnikov v Ljubljani

Akcijski odbor za ustanovitev Socialnodemokratske stranke Južoslavije sklicuje

v nedeljo, dne 25. februarja
1934 ob 9. uri dopoldne
v dvorani Delavske zbornice
ZAUPNI SESTANEK

Akcijski odbor za pomoč avstrijskim beguncem v Ljubljani

V Ljubljani se je osnoval iz vseh delavskih strokovnih in kulturnih organizacij poseben akcijski odbor, ki si je nadejal nalogo nuditi pomoč hrabrim bojovnikom iz Avstrije, ki

V. — XXIV. delavski prosvetni večer 'Svobode' in 'Zarje'

ki bo v soboto 24. t. m. ob 20. uri v dvorani Delavske zbornice v Ljubljani, bo nekaj posebno lepega.

Gostujejo Svobodaši s svojim moškim pevskim zborom iz Hrastnika (steklariji). Peli bodo izbrane pesmi in drugi dan, v nedeljo, 25. t. m. bodo nastopili ob pol 11. uri v radiu. »Zarja« bo zaigrala znameniti venček ruskih narodnih pesmi »Od Urala do Bajkala«, ki ga je komponiral kapelnik »Zarje« Danilo Cerar ter še druge skladbe. — Pisatelj Angelo Cerkvenik bo predaval o aktualni temi »Utrinki o demokraciji«. To predavanje izide v »De-

Na dnevnem redu je poročilo o socialnodemokratski konferenci v Beogradu in o akciji za ustanovitev stranke.

Sestanek je sklican za zaupnike ter se ga lahko udeleži vsak somišljenik, ki ima vabilo ali se zgledi za vabilo pri akcijskem odboru.

so primorani iskati zavetja v naši državi. Ožji odbor tvorijo naslednji sodruzi: dr. Jelenec, Rado Čelešnik, Alojz Sedej in Jože Golmajer.

lavcu« 25. t. m. kot uvodnik. Govorni zbor »Svobode« bo uprizoril Iv. Vuka-Starogorskega pesem »Idila« v režiji Iv. Skuka. Konservatoristka Vida Rudolfova bo zapela Stanko Vrazove preleške pesmi, ki jih je skomponiral kapelnik ljubljanske opere Štrifot. Završanov kvartet bo zapel nekaj lepih narodnih pesmi in esperantskem in slovenskem jeziku. Na havajsko kitaro bosta zaigrala Bine Trtnik in Rajko Ogorcev, Alojzij Kokalj pa na harmoniko več lepih skladb. Vmes bodo recitacije pesmi France Kozarja, Mile Klopčiča in Janeza Samojova.

Ne zamudite tega prosvetnega večera. Vstopnice so v predprodaji Strokovne komisije po 3. 2 in 1 Din.

Maribor

Plavi so zopet pogoreli v tekstilni tovarni Doctor & drug

Tudi pri drugih volitvah obratnih zaupnikov v tovarni Doctor i drug se »plavim« ni posrečilo sestaviti veljavne kandidatne liste.

Za soboto, dne 17. februarja so bile volitve obratnih zaupnikov v podjetju »Doctor in drug« v drugič razpisane.

Prve volitve so bile namreč na protest »Krajevnega Medstrokovnega Odbora v Mariboru« od Banke uprave razveljavljene z motivacijo, da kandidatna lista Narodne strokovne zveze ne odgovarja predpisom, ker so bili na njej navedeni tudi izomenci.

Svobodne strokovne organizacije so navito razpisale ponovno volitve za 17. februarja. Toda tudi pri teh volitvah se je izkazalo, da je »plava« lista neveljavna, ker so bili na njej navedeni mladoletniki, nadalje

Akcijski odbor za pomoč avstrijskim beguncem v Mariboru

V zadnji številki našega lista smo objavili oklic akcijskega odbora v Mariboru. Akcijski odbor se sestoji iz zastopnikov vseh Svobodnih stro-

kovnih organizacij in kulturnih društev. V ožji odbor so bili izvoljeni ss. Jelen, Eržen, Petejan in Stanko Vidovič.

Opozorilo. Akcijski odbor za pomoč beguncem iz Avstrije opozarja na to, da posedujejo vsi begunci, ki so doslej prispeli v Maribor, posebne legitimacije, overovljene od oblasti. Da se ne bodo vršile zlorabe, se naprošajo vsi, ki so voljni nuditi beguncem kakšno podporo, da darila izročijo izključno le akcijskemu odboru v Mariboru oz. pooblaščenecem, ki posedujejo nabiralne pole, žigosane z žigom »Krajevnega medstrokovnega odbora v Mariboru«. Darila se sprejemajo v upravi »Delavske Politike« na Ruški cesti 5, tel. 2326 in v tajništvu »Krajevnega medstrokovnega odbora«, Sodna ulica 9/II. Akcijski odbor.

Občni zbor »Svobode«. V sredo, dne 28. februarja se bo vršil v dvorani Delavske zbornice redni letni občni zbor »Svobode« v Mariboru. Začetek ob 20. uri. Udeležba za vse člane obvezna.

Zbor pekovskih pomočnikov. V nedeljo se je vršil občni zbor mariborske podružnice Zveze živilskih delavcev, v kateri so organizirani predvsem pekovski pomočniki. Udeležba je bila dobra, lahko pa bi bila še boljša. Organizacija naših pekov ima že svoje lepo zgodovino in ji je treba priznati, da je tudi še danes na višku in je lahko še vedno drugim za vzgled. To je bilo razvidno iz poročil društvenih funkcionarjev, predsednika s. Klinarja, podpredsednika s. Rakuše, blagajnika s. Šuntnerja in tajnika s. Vesenjaka. Za novega predsednika je bil izbran mlajši član s. Jazbinšek, ker je s. Klinar novo izvolitev iz osebnih razlogov odklonil. Zborovalce je pozdravil namesto državnega predsednika Strokovne komisije s. Jelena v daljšem govoru o ciljih organizacije, ozadiju delavskega boja v Avstriji, socialnih zakonih in časopisu s. dr. Avg. Reisman, nakar se je priglasilo lepo število novih naročnikov »Delavske politike«. Zborovalci so sklenili, da bodo odleži tudi kupovali potrebščine v naši trgovini Delavskega doma, ki je na vogalu Ruške in Frankoponove ceste. Naši peki tudi ne bodo prejmirali, dokler ne bo zadnji pomočnik v organizaciji in tudi naročnik delavskih listov. Tako je prav!

Pevski odsek pekov sklicuje za nedeljo, dne 25. t. m. s začetkom ob pol 10. uri predpoldan v gostilni »Zlati konj« letni občni zbor z običajnim dnevnim redom. Udeležba rednih članov strogo obvezna. Obenem se vlijudno vabijo tudi podporni člani

taki, ki niso nikoli dali svojega pristanka za kandidaturu na plavi listi in ki so v prisotnosti volilnega odbora ogorčeno protestirali proti temu, da so prišli kot kandidati na plavo listo.

Ozira se na te okolnosti, je predsednik volilnega odbora dovolil, da se naj tekom 10 minut popravi plava lista. Ker se to ni zgodilo, zato je predsednik plavo listo razveljavil ter proglasil listo Splošne delavske strokovne zveze za izvoljeno.

Na račun plavil pribijemo samo to: če se vam nikakor ne posreči sestaviti pravilne kandidatne liste, potem se vsaj ne poslužite nepoštenih dejanj. O teh pa bomo še govorili ob pravem času in na pravem mestu.

Mariborsko gledališče. Repertoar: Sobota, 24. februarja ob 20. uri »Scampolo«. Poslednjič v sezoni. Najnižje cene. Nedelja, 25. februarja ob 15. uri »Trnjulčica«. Otroška predstava po najnižjih cenah. Ob 20. uri »Vijolica v Montmartru«. Premiera. Gostovanje Erike Druzovičeve. Ponedeljek, 26. februarja ob 20. uri »Vijolica v Montmartru«. Gostovanje gđe. Druzovičeve.

Delavci in nameščenci! Jedo samo v Javni kuhinji na Slomškovem trgu št. 6.

društva, da se ga v čim večjem številu udeležijo. — Odbor.

Trbovlje

Ponovni koraki delavskega zastopstva za omiljenje krize po rudarskih revirjih. Ker se je začelo že sredi zime občutno praznovanje po revirjih TPD, je načelstvo II. skupine ponovno vložilo vloge na merodajna mesta, v katerih apelira na oblasti, da tudi one z reguliranjem odjema premoaga skušajo rešiti katastrofalni položaj rudarskega delavstva, katerega ni zakrivila samo gospodarska kriza, ampak tudi neurejene nabave in oddaje premoaga.

Vloga je bila odposlana na Rudarsko glavarstvo in delavsko zbornico, da ti dve inštanči, ki sta na sedežu banske uprave, zavzameta potrebne korake.

Vloga se glasi:

»Dne 15. februarja t. l. je načelstvo II. skupine v Trbovljah naslovilo na gornji naslov vloge, s katero smo zaprosili za posredovanje pri kr. bankski upravi v Ljubljani, da se pogodba s TPD dovoli začasno uredi in s tem omogoči rudarjem, zaposlenim pri TPD eksistenca.

Da se rudarsko delavstvo, zaposleno pri TPD, obvaruje nadaljnjih redukcij, je tudi potrebno, da se nabavi premoag za državne železnice od TPD v takih količinah, da ne bo imela TPD pouda izvajati nadaljnje redukcije. To velja tudi za znižanje praznovanih dni v mesecu.

Tu je nujno potrebno tudi posredovanje oblastnih inštanč, ker po dosedanjih ugotovitvah ne leži krivda za redukcije in praznovanje rudarskega delavstva samo v gospodarski krizi, temveč v veliki meri tudi v neurejenih nabavah premoaga s strani državnih železnic, kakor tudi privatnih podjetij, katera pridejo pri nabavi premoaga v poštev. To dokazuje dejstvo, da so celo v Dravski banovini nekateri rudniki polno zaposleni, celo z nedeljskimi delavniki, drugim pa grozi redukcija in tako občutno praznovanje, da so delavci izpostavljeni največji bedi.

Z bojaznijo gleda delavstvo v bodočnost, ker mora že sedaj sredi zime praznovati. Praznuje se 2 do 3 dni v ted-

nu. Mislimo, da ni treba še posebej in ponovno povdarjati izčrpanost delavstva.

Razen vsega je še propast rudarskega zavarovanja neizogibna, ako se bodo prezre možnosti za ureditev rudarskega vprašanja v Dravski banovini.

Zato prosimo, da se še ponovno intervenira na kr. bankski upravi, da se gornje vzame resno v pretres in s potrebnimi ukrepi ublaži usoda rudarjev.

Trbovlje, dne 21. februarja 1934.

Načelnik II. skupine: Pliberšek I. r.

Ena smrtna žrtev za drugo pri rudniku v Trbovljah. Smrtna nesreča, ki so v zadnjem času tako pogoste, da bo za njihovo preprečitev res treba najstrožjih ukrepov s strani Rudarskega glavarstva. Dne 17. t. m. se je bliskovito raznesla po revirju v Trbovljah in okolici novica, da je električni tok ubil predelavca Bratona Ivana, ko je popravljaval oz. pregledoval naprave na Guidi. Vsiljuje se nam mnenje, da je tej nesreči krivo tudi preveliko štedenje vodstva obrata, ker bi se po vsej priliki moralo to delo izvrševati v času, ko je vse izklopljeno, torej v nedeljo. V nedeljo je pa treba plačati 50 odstotkov za nedeljsko delo. Zato se dela v soboto, na takozvani praznovani dan, v katerem so pa tudi razni obrati v obratu. Ponovno je treba pripomniti, da se je predzadnja smrtna nesreča dogodila tudi na dan praznovanja, ker se je zavirača zaposlilo drugod. — Kako priljubljen je bil ponesrečenec pri delavstvu, se vidi iz tega, da so ga trumoma obiskovale množice, ko je ležal na mrtvaškem odru in se poslavljale od dobrega prijatelja, sodruge in sodelavca! — Pogreb se je vršil dne 19. februarja. Delavstvo se takšnega pogrebnega spreveda redko spominja. Na grobu je v imenu delavstva iz delavnic in v imenu Podpornega društva rokodelcev, katerega član je bil pokojni, spregovoril v slovo s. Pliberšek, ki je v kratkih in toplih besedah omenil vrline pokojnega. Gasilsko pevsko društvo Trbovlje I in Trbovlje II je pred odhodom zapelo »O človek«, na pokopališču pa »Vigrede«, delavska godba je spremljala spreved s tužno-veličastno glasbo in na grobu je v zadnji pozdrav zaigrala žalostinko. Ostalim sodružnikom izrekamo naše globoko sožalje. Pokojnika pa ohranimo v trajnem spominu. Čast komur čast!

Hrastnik

Prividi nacionalnih kapacitet. V »Pohodu« z dne 10. februarja je priobčil I. K. 113 vrst dolg članek kot odgovor »Delavski Politiki«. Najbolj ga pač boli resnica o dvojnih zaslužkarjih, proti katerim je njegov lastni listič že toliko kritiziral. Kako navdušeni pristaši N. O. sami rešujejo to pereče vprašanje in praksi, za to imamo v Hrastniku najboljša dokaza. Saj imajo v lastnih vrstah kar štiri take zakonce, kateri prisegajo na čisti program N. O. Je pač tako. Kadar primeš grešnika za uho, pa zakriči, saj nisem jaz sam, tudi drugi so taki. Ampak tisti drugi ni v naših vrstah gospodar, pač pa v vaši najbližji okolici. Je torej grda laž, kar trdi dopisnik, da ima hčerka s. M. kakšen zaslužek pri Konzumnem društvu. Odboru združbe ni ničesar znanega, pač pa ve to resnicoljubni gosp. I. K. Sploh ima gospoda okoli zgoraj omenjenega dopisnika čudne privide. Vedno nekaj vidi in ve, kar nihče drugi ne vidi. Tako je bilo tudi 1. decembra l. l. Proslavo zjedinenja na realni gimnaziji v Ljubljani je prenašal tudi »Radio Ljubljana«. Govor nekega profesorja so poslušali tudi v stanovanju s. M.

Vendar to samo mimogrede. Za bralce njegovega lajzburnalca bi bile pa druge novice bolj važne od izmišljenih, n. pr. tista o narodnih bunkah na »Babenbalu«. S temi bunkami lahko mi zaključujemo polemiko z g. J. K.

Pevski odsek »Svobode« I. bo pričel z rednimi vajami mešanega zbora v nedeljo, 25. febr. t. l. točno ob 10. uri dopoldne v dvorani Konzumnega društva rudarjev. — Pozivamo vse vpisane članice pevke in pevce, da se vaje sigurno udeležijo. — Odbor.

Lepo uspeli pevski koncert trboveljske »Svobode« v dvorani Konz. društva rudarjev. Prav dobro pozna hrastniško delavstvo kulturno gibanje trboveljske »Svobode«. Zlasti na dramskem polju. V zadnjem času pa se je ustanovil tudi pevski zbor, čigar obnova se je po več letih željno pričakovala in pozdravila. Tako smo imeli priliko tudi Hrastničani slišati koncert naših sodrugov »Svobodašev« iz Trbovelj, na katerem so izvajali številne težje skladbe. Nastopilo je 26 pevcev pod vodstvom g. Beltrama. Zbor se je prav lepo izkazal. Zlasti so lepi basi. Tenor je sicer nekoliko šibkejši, to je že stara izkušnja, da vlada v tenorjih povsod kriza. — Ali eno je, kar drži pevski zbor »Svobode« Trbovlje, čuvstvo orje ledino na tem polju in bo gotovo z vztrajnostjo sedanjih pevcev pridobilo še novih moči ter se v kratkem času postavilo kot pravi konkurent vsakemu zboru našega Posavja. Žal, zelo žal, da sodruzi niso imeli to pot povoljnega obiska, kar pa je gotovo posledica volilne agitacije. Vedite pa, da bodo Hrastničani tudi to v prihodnjic popravili!

Zagorje ob Savi

Nekaj pripomb k volitvam delegatov II. skupine. V nedeljo, dne 18. t. m. so se vršile pri tukajšnjem rudniku volitve obratnih zaupnikov. Volitve bi morale biti svobodne in brez vsakega upliva ali pritiska na delavstvo od strani podjetja. Vendar ge-

neralnemu štabu nacionalistov v pisarni Trboveljske premoškopne družbe v Kisovcu ni dala žilca miru. Tako so razni višji nadzorniki, nadpazniki in podobni že kar v naprej ukazovali, kako naj kisoški rudarji glasovnice izpolnjavajo. Zvesti nacionalni oproda g. ing. Lapornik se je tako daleč izpozabil, da je moral g. ravnatelj volitve za eno uro prekiniti, pa njega odsloviti na način, ki je bil edino primeren. G. ing. Lapornik, ki v sencu nacionalnih duhov plavate v temi in pri tem doživljate take blamaže, ali ne bi bilo bolj pametno za vas, če bi šli v zasluženi pokoj, kakor pa da v duhu najčistejšega nacionalizma kričite nad ljudmi po jami in pisarni na način, ki za vaš položaj ni primeren, ali pa da odpravite röntgenološki institut v vaši pisarni. Mi marksisti kot dobri ljudje vam svetujemo, otresite se zlih duhov, ki vas stalno obdajajo in imeli boste zasluženi mir. Tiste kisoške rudarje pa, ki so vašemu in vaših drugov pritisku podlegli, vprašamo v imenu vseh razredno zavednih rudarjev: ali vas ni sram, da ste pljunili na svojo proletarsko čast? Ali boste sedaj kaj manj garali in kaj več zaslužili, nevedni hlapci Jernej!

Zagorski demokrati so tako vneti za dunajskega Dollfussa in Starhemberga, da kar po cestah vriskajo veselja, ker so dunajski socialisti šli v zrak. Nek gospod v Zagorju, ki je gospodarsko že približno tako bankroten kakor vodja avstrijskih heimverovcev, ki pa se v potrebi radi zaletijo tudi h kakemu socialistu po pomoč, je posebno vesel; morda pričakuje,

Rdečkar.

Zbirajte za tisk. sklad!

Jesenice

Seja obč. odbora. Ta seja se je vršila tretjič po volitvah, dne 8. t. m. Na dnevnem redu, kakor je bil razpisan, so bili samo predmeti upravno-tehnične značaja. Opozicija je imela zato priliko pokazati, da zna ločiti med skupinskimi interesi in med strokovnimi interesi, ter je sodelovala, kjer je le mogla. Na žalost je to priliko večina pokvarila predvsem z nujnim predlogom »fin. odseka«, da se sprejme na dnevni red in sklepa tudi o uredbi o obč. trošarinah, o uredbi o obč. taksah in o tarifi obč. taks. Večina je namreč s tem pokazala, da v težjih stvarih ne želi imeti opravka z dovolj pripravljeno opozicijo. Nujnost predloga je bila seveda z večino sprejeta, čeprav je dr. Štepihar opozoril na njemu dano zagotovilo predsednika večinskega kluba dr. Obersnela, da bo dal tudi manjšini predhodno na vpogled projekte te smeri. Pripomniti pa je, da se dr. Obersnel te seje ni udeležil, ker je bil zadržan po zasedanju banovinskega sveta.

Zapisniku prejšnje seje je opozicija po dr. Stanovniku pristavila toliko pripomb, da bi od prejšnjega zapisnika pravzaprav sploh nič več ne ostalo. Zato je župan naprosil dr. Stanovnika, da mu bo on napravil ta zapisnik.

V sreski odbor za javna dela je večina kandidirala dr. Rekarja, manjšina dr. Štepiharja; slednji seveda ni bil izvoljen. Župan je dal na glasovanje tudi načrt o javnih delih, za katerega je glasovalo celo nekaj članov opozicije, dočim so se drugi vzdržali, ker ni bilo sklepanje o tem načrtu stavljen na dnevni red (§ 59 zak. o obč.). Načrt sam na sebi ni zavržen, pogrešati se pa da velikopoteznost in zmiselnost, kar je seveda posledica istih napak v proračunu za bodoče leto.

Pri volitvi članov kmetijskega odbora je zmaga večinska lista z nekaj predstavnikih opozicije. Opozicijska lista je smatrala v kmetijskem pogledu večino za manjšino, ker so kmetje po večini glasovali pri volitvah za opozicijo. Tudi pri volitvah zastopnikov v drž. gospodinski šoli je zmaga večinska lista, na katero so bili sprejeti samo večinski pristaši. — V tajni seji se je priznala upravičenost prošnji za dve gostilničarski obrti, od katerih gre v enem primeru samo za prenos na novo osebo. Dr. Štepihar je z interpelacijo dosegel od župana obljubo, da bo poročal o postopanju obč. urada v nekem sličnem slučaju. Predlogi »fin. odseka« so bili z malimi, od opozicije predlaganimi spremembami sprejeti,

Papirniško delavstvo enotno za obrambo svojih pravic

Tovarna odklanja pogajanja

Ze dalj časa je delavstvo v veščki papirnici občutilo, da so ogrožene njegove skromne in težko priborjene pravice. Podjetje je od časa do časa z enostavnimi objavami kratilo in omejevalo vse to, kar je delavstvo smatralo kot minimum svojih pridobitev. Prestavljalo je delavce k slabše plačanemu delu, češ, da so s svojo malomarnostjo povzročili podjetju škodo, kakor z zastojem obrata in obratnimi nezgodami, četudi je bilo jasno, da leži krivda za take stvari na pretirani ozkosrčnosti in štedljivosti odgovornih faktorjev.

Višek nenaklonjenosti do delavstva pa je pokazalo podjetje, ko je ravnatelj g. Henrik Jahn odklonil vsak razgovor o spomenici, ki so jo v imenu delavstva vložili zakonito izvoljeni obratni zaupniki, čeprav vsebuje samo nekaj že po obrtnem zakonu delavstvu zasigurnih pravic. Utemeljil pa je svoje odklonilno stališče, češ, da spomenica ni pisana v obliki prošnje. Zavrženo spomenico je zbor zaupnikov nato poslal Inspekciji dela v Ljubljano, ki je o tem obvestila podjetje in mu svetovala, naj se pogajanja prične. Inspekcija dela ni našla v spomenici ničesar takšnega, o čemur bi se dalo trdit, da ni pisano v dovolj vljudnem tonu, kakor je to trdil g. ravnatelj. Čim je o tem zvedelo delavstvo je nastopilo enotno proti vodstvu podjetja in proti temu, da bi kdorkoli smel odklanjati od njega izvoljene zaupnike in spomenice zavračati, ki jih le-ti po volji in naročilu delavstva sestavljajo.

vendar je opozicija glasovala samo pri sklepanju o uredbi o obč. trošarinah.

Tekom te razprave je postala seja malo bolj živahna in so se od obeh strani predlagale zoper posameznike zaradi načina razprave globe, kar je pa župan odklonil praktičirati, češ da mu je na tem ležeče, da se ne bi z nalaganjem glob porušila zadnja možnost stvarnega pretresanja predmetov. Glavni vzrok bolj živahnih prerakanj so tvorili od večine zadržani gledi prejšnjih uprav, v katerih so — s častno izjemo delavskih delegacij — sedeli tako posamezniki iz današnje opozicije, kakor tudi člani današnje večine. Pri kritiziranju dela prejšnjih uprav pa večina vedno zamolči, kam šteje upravo, ki je poslovala pod vodstvom sedanjega župana do vštete 25. okt. 1933. Driš.

»Rdeče rože« na Jesenicah. Javnostna »Svoboda« uprizori v nedeljo, dne 25. t. m. ob 8. uri zvečer v Delavskem domu na Savi sijajno socialno dramo »Rdeče rože«, ki jo je spisal naš sodrug grafičar Jože Moškrič. Ponovno opozarjamo vse, ki hočejo videti resnost socialnih bojev, na to igro, ker jim ne bo žal. Cene običajne. Na svidenje v nedeljo v Delavskem domu in družnosti!

F. P. 1 ne odgovarja — je naslov filma, ki ga predvaja kino Radio na Jesenicah ta teden. Ta velefilm moderne tehnike z Hansom Albersom v glavni vlogi si oglejte vsi. Predstave v soboto in nedeljo ob 8. uri zv., v nedeljo tudi ob 3. uri pop. Dodatek Foxov žurnal in kulturni film.

Dunaj dobi zopet cesarsko lice

»Lidove Noviny« poročajo:

»Novi voditelji Dunaja mrzlično uničujejo vse, kar bi spominjalo na razvoj v Avstriji po letu 1918. Javne zgradbe dobivajo imena majorja Feja in podobno. Tudi ulicam spreminjajo imena. Mesto Dunaj je dobilo zopet svoj prejšnji grb z dvojnimi orlom roda Habsburžanov. Vse delavske domove in prostore stranke soc. demokratov je zavzela Heimwehr. V delavskih predmestjih, kjer je postavila socialistična mestna uprava tekmo svojega 14 letnega delovanja za 60.000 ljudi stanovanja, je še vedno nemirno. Povsod je polno oboroženih stražnikov in heimwehrovcev, na ulicah, stopnicah in v stanovanjih, kjer iščejo orožje. Preiskave so tako temeljite, da popolnoma razdenejo pohištvo, od katerega ostanejo po preiskavi običajno le treske. Pregledujejo omare, postelje in kovčge, trgajo pode. Žene morajo pri tem na povelje stati pri zidu z dvignjenimi rokami, njih skromno premoženje postaja žrtev temeljite preiskave. Dolgoletno štedenje in odrekavanje se uničuje v par minutah. Nepopisna beda in obup sta nastala v vseh teh domovih, ki so mudili še pred tednom sliko socialnega blagostanja.«

Dne 18. februarja se je vršil v D. M. v Polju sestanek papirničarjev, katerega se je udeležilo s par izjemami vse delavstvo. Bil je ta sestanek dokaz velikega zanimanja in odločnosti delavstva za obrambo svojih pravic. Na shodu ni bilo nobenih zunanjih govornikov, ampak so zaupniki in delavci sami vodili besedo. Referat glavnega zaupnika je bil sprejet z dolgotrajnim odobravanjem. Zlasti burno pa je delavstvo pritrdilo govornikom, ki so izjavili, da bo delavstvo prisiljeno poseči po skrajnem obrambnem sredstvu, če se ga bo skušalo še naprej brskirati na enak način kot doslej. Zborovalci so soglasno sklenili, da bodo v slučaju odklonilnega zadržanja ravnateljstva v torek, dne 21. februarja stopili v enourno protestno stavko. Obenem je bila sprejeta tudi resolucija, v kateri je delavstvo še naknadno označilo nekatere važne zahteve.

Ko je v ponedeljek sporočil glavni zaupnik gosp. ravnatelju sklep delavstva, se je ta še upiral. Ko pa je potem od njega zahteval, da da odgovor še tekom dopoldneva, je ravnatelj pristal na pogajanja v torek.

O izidu pogajanj bomo poročali. Delavstvo pa naj se na tem primeru uči, kaj vse lahko doseže, ako je solidarno v boju za svoje pravice proti kapitalizmu, ki se druži ne glede na svojo versko ali narodno pripadnost.

Prepričani smo, da bi delavstvo lahko zavzemalo popolnoma drugačne pozicije, ako bi znalo svoje interese braniti solidarno in enotno.

Proračun delavske občine Koroška Bela

Proračunska seja občinskega odbora.

V nedeljo, dne 28. jan. t. l., se je vršila pri nas proračunska seja novega občinskega odbora z delavsko večino. Dasi je bil dnevni red važen, je bila seja sorazmerno kmalu končana, ker so bili na dnevnem redu predlogi s proračunom vred, proti katerim tudi opozicija ni mogla in ni imela kaj prigovarjati, ter je stvar napredovala precej hitro in v redu. Zapisnik je bil z majhno pripombo sprejet. Zatem se je pričela proračunska razprava.

Proračun občine izkazuje 561.676.— Din dohodkov in prav toliko izdatkov.

Izdatki so po posameznih partijah naslednji: osebni izdatki s pripadki skupno Din 79.865.—, materialni izdatki; obč. upravno oblastvo Din 19.360.—, osebna in imovin-

ska varnost Din 15.084.— (prispevek gasilcem Din 5.000.—), narodna prosveta Din 87.864.— (šoli na Kor. Beli in v Jav. Rovtu ter otroški vrtec), meščanska šola Din 20.574.—, dotacija kulturnim društvom Din 8.000.—, odplačilo posojil Din 27.747.—, gradbena stroka Din 126.000.— (med tem ceste, mostovi in proslula brv, poprava vodovoda, čiščenje rek in potokov, podaljšek vodovoda, kanalizacija, zagraditev hudournika Bela, občinska pota), kmetijstvo Din 10.214.—, narodno zdravje Din 6.200.—, socialno skrbstvo Din 110.210.— (med tem podpora brezposelnim Din 45.000.—), trgovina, obrt, tujski promet Din 4.000.—, občinsko gospodarstvo Din 17.608.—, dotacije Din 23.000.— (za kopaljšče Din 20.000.—), nepričakovano 13.000.—. — D o h o d k i pa so: 100 odstotna doklada na državne neposredne davke Din 343.455.—, trošarine na alkohol Din 150.000.—, na mesne izdelke in živino Din 15.000.—, občinske takse Din 5.000.—, sejmina Din 60.—, vodarina Din 33.200.—, zakupnina lova Din 10.000.—.

Po debati, pri kateri je bil predlog delno izpremenjen in mu dodanih nekaj novih postavk, je bil občinski proračun sprejet z vsemi proti enemu glasu. Trije so se vzdržali glasovanja. Odklonjen je bil predlog zastopnika JNS g. Svetlina Jožeta, da se postavka Din 20.000.— za občinsko kopaljšče razdeli na dve postavki po Din 10.000.— za občinsko kopaljšče in za kapelo na pokopališču.

Ker ima lanski proračun večji preostanek je bilo sklenjeno, da se premajhna šola na Beli poveča za eno nadstropje, da bo dovolj velika in ne bo potrebno, da so razredi tudi v občinski hiši.

V domovinsko zvezo je bil sprejet en prosilec. Občinska pot proti Javorniškem Rovtu se pregleda. V sreski odbor za javna dela je bil izvoljen podžupan s. France Mohorič. Občinska pota se bodo kategorizirala.

Seja je bila lepa in uspešna. Pokazala je, da tudi nova občinska uprava stremi predvsem za tem, da deluje v prid in v soglasju z vsemi občani, ki so ji dali zaupanje, zlasti pa v prid manjpremožnih slojev, predvsem delavstva in malih kmetov, ki tvorijo večino prebivalstva in tudi občinskega odbora. Upati je, da bo proračun tudi od banke uprave sprejet tak kakor je bil predložen, da bo pri delu omogočeno izvesti popolno voljo občinarjev.

ŠAH

Šahovski odsek SK Svobode Maribor je pričel z rednimi sestanki, na katerih se predava tudi teorija šaha, ki se vrše vsak ponedeljek ob 20. uri v klubskih prostorih v Delavski zbornici, II. nadstr. Odsek vodi s. prof. Fava. — Sodrugi, ki se zanimajo, se iskreno vabijo!

Znižujemo cene damskih plaščev

prej 490.—, 590.—, 690.— 790.— 890.—
sedaj 450.—, 490.—, 590.—, 690.—, 750.—

Še ni prepozno!

Zima še traja, izkoristite priliko, dolgo se boste veselili tako ugodnega nakupa!

Prepričajte se o starih cenah na tovarniških etiketah!

TIVAR-OBLEKE

Inventurna prodaja

Svileni ostanki poceni v

TRPIN-ovem bazarju
Vetrinjska ulica 15

Kupujte svoje potrebščine pri naših inseren-tih.